

- Medlemmene sa ja til KS-oppgjøret. **Side 2**
- Sommerlandsstyremøtet i Førde behandlet striden i Fagbladet. **Side 3**

Anne Mette ble nr 300 000

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Medlemsrekord: Anne Mette Meidelsen fra Glomfjord ble Fagforbundets medlem nr 300 000. Den 11. juni meldte hun seg inn i Fagforbundet. Fem dager etter, på Fagforbundets femårsdag, ble hun behørig feiret. **Side 2**

– Forskjellene er for store

Klar tale fra folket: forskjellene er for store mellom fattig og rik i Norge. Det går fram av en undersøkelse gjennomført av meningsmålingsinstituttet Sentio for Fagforbundet og Nationen.

Side 3

ILL.FOTO: KJELL OLUFSEN

Barnebyen i Angola tar form

Endelig er arbeidere og maskiner i gang på tomte til det som skal bli Fagforbundets barneby i Angola. Tre års innsats fra tillitsvalgte og medlemmer gir endelig resultat.

Side 4

FOTO: GEIRMUND JØR

Sjekk sommerjobben

Siste utgave av Oss tillitsvalgte før ferien setter fokus på arbeidsavtalene til ungdommer i sommerjobb. Sjekk hvilke krav du bør stille til avtalen om sommerjobb.

Side 7

ILL.FOTO: GEIRMUND JØR

300 000: Anne Mette Meidelsen fra Glomfjord ble Fagforbundets medlem nummer 300 000. Den 11. juni meldte hun seg inn i Fagforbundet.

Medlem nummer 300 000. På femårsdagen ble Anne Mette Meidelsen (midten) og leder av Fagforbundet Meløy, Astrid Olsen, gjort stor stas på.

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Anne Mette ble nummer 300 000

Fagforbundet har hatt en formidabel vekst de siste årene. For fem år siden, da Fagforbundet ble stiftet hadde vi 287 000 medlemmer. 17. juni feiret forbundet femårsdagen og registrerte medlem nummer 300 200.

På et større arrangement i Oslo feiret forbundet seg selv sammen med medlem nummer 300 000, Anne Mette Meidelsen. Hun er førskolelærer i Glomfjord barnehage

– Jeg er organisert fordi jeg vil ha tryggheten ved å ha et forbund i ryggen, selv om jeg aldri har vært i en konflikt. Det er også fordeler med gunstig forsikring, men at jeg gikk over til Fagforbundet handler om synlighet, sier hun.

Fagforbundet var mye mer synlig enn forbundet hun opprinnelig var medlem av, både på arbeidsplassen og i kommunen for øvrig. Fagforbundet uttalte seg ofte om viktige saker i lokalpolitikken, og på arbeidsplassen. Det er viktig for Anne Mette Meidelsen ikke å kritisere det for-

Frisk dame. Ebba Wergeland friskmeldte ikke norsk arbeidsliv.

bundet hun gikk ut fra, der hun hadde vært medlem helt siden studietida. På forbundets femårsdag ble hun og leder av Fagforbundet Meløy, Astrid Olsen, gjort stas på.

– Vi må sette vår faglige makt bak kravet om en annen samfunnsutvikling. La oss konkretisere en politikk vi kan stå for de neste ti-femten år, sa Jan Davidsen på bursdagsfesten. Han snakket om hvordan konkurranse og markedsøkonomi har overtatt styringa av arbeidslivet her hjemme, også i det offentlige.

– Presset på arbeidstakerne vil fortsette å øke, sa han.

– Vi må være en motkraft. Derfor vil Fagforbundet ha et nytt solidaritetsalternativ, og en arbeidslivsreform som inkluderer alle og som ikke bare tenker på jobben, men på hele livet, sa Jan Davidsen

Friskt arbeidsliv? Neppel!

Overlege i Arbeidstilsynet, sykefraværsekspert Ebba Wergeland skulle svare på spørsmålet: Når kan vi friskmelde arbeidslivet? Svaret var nedslående, og litt av en utfordring til Fagforbundet.

– Selv om vi har en høy standard i dag,

kan arbeidslivet slett ikke friskmeldes. Det er bare takket være fagbevegelsen, organiseringa som sikrer arbeidstakernes demokratiske rettigheter, at den i det hele tatt er en standard.

– Dette er en stadig kamp, og slett ingen selvfølge, sa Ebba Wergeland.

Den direkte stilen vakte spontan begeistring i salen.

Jubileet ble markert over hele landet med ulike aksjoner og stands. I Tromsø kombinerte fagforeningen jubileet med å markere sin motstand mot at institusjonen Seminaret kan bli lagt ned. I Sandefjord var det markering på torget og det ble spandert kake. Kake vanket det også til Fagforbundet i Søndre Land, mens de i Fauske blant annet arrangerte rafting for å markere dagen.

MARIA WATTNE/GEIRMUND JOR | maria.wattne@fagforbundet.no geirmund.jor@fagforbundet.no

Landsstyrets vedtak om informasjonsvirksomheten

Fagforbundet er landets største fagforbund med godt og vel 300 000 medlemmer. Av disse igjen er over 16 000 tillitsvalgte. Helhetlig, strategisk og god kommunikasjon er viktig for å lykkes med organisasjonens faglige og politiske mål.

Samlet bruker Fagforbundet nesten femti millioner kroner på kommunikasjonsvirksomheten. Det er hovedsakelig informasjonsavdelingen og Fagbladet som driver dette arbeidet og som forvalter disse ressursene. Foruten Fagbladet og OSS tillitsvalgte, er kampanjer, annonser og brosjyrer, hefter og annet trykt materiell de mest synlige «bevisene» på hva pengene brukes til. Fagforbundet satser også mye på nettinformasjon, et arbeid som både koster penger og menneskelige ressurser. For å sikre en effektiv og hensiktsmessig utnytting av ressursene vedtok landsstyret i 2005 at administrasjonen skulle vurdere om det kunne skje gjennom en hel eller delvis samorganisering av informasjonsavdelingen og redaksjonen.

Siden vedtaket har det vært arbeidet med å finne løsninger på hvordan dette kunne gjennomføres. Det har vært en arbeidsgruppe bestående av ansatte i de to

avdelingene, og det har vært en arbeidsgruppe med deltakere fra klubbene og forbundets politiske ledelse.

Sommerlandsstyret i Førde

Landsstyret Fagforbundet som var samlet til møte i Førde den 11. og 12. juni fattet endelig vedtak i saken. Det lyder slik:

Arbeidsgruppas forslag slik det framkommer uten merknader, legges til grunn for hvordan samordningen og koordineringen av informasjonsavdelingens og redaksjonens oppgaver skal gjennomføres. (hele saksframlegget kan leses på www.fagforbundet.no – gå på tillitsvalgtnettet. I saken som ble vedatt skisseres det i ti punkter hvordan samarbeidet skal gjennomføres. Noen av punktene er det uenighet om. Dette er punktene om et kontaktorgan og fleksibel bruk av medarbeidere i informasjonsavdelingen og i Fagbladet. Videre skal to av punktene

avklares mellom politisk ledelse og redaktøren; de handler om logo på forsiden av bladet, om tydeliggjøring av ledernes og seksjonsledernes faste spalter, og om arbeidsutvalget skal fastsette tema for temaheftene. Landsstyrevedtaket skal nå følges opp.

Bedre kommunikasjon

Målet er en enda bedre informasjonsvirksomhet som sikrer at medlemmene og de tillitsvalgte til enhver tid får dekket behovet sitt for yrkesfaglig kunnskap og informasjon. Det samme gjelder kunnskap og informasjon om de samfunnspolitiske sakene som Fagforbundet arbeider med og forsøker å få gjennomslag for. Fagforbundets rolle i tariffoppgjørene og som en aktiv samfunnsutvikler skal også forsterkes og formidles.

TONE ZANDER | tone.zander@fagforbundet.no

Ja til KS-oppgjøret

Medlemmene stemte ja til årets tariffoppgjør i KS-området. Dette er klart etter at Fagforbundet nå har gjennomført uravstemningen om årets oppgjør.

Resultatet viser at årets oppgjør har blitt positivt mottatt blant medlemmene. Hele 88 prosent av de som stemte sa ja til oppgjøret, mens drøye ti prosent svarte nei. Noen ganske få stemmer ble forkastet.

Om lag en tredel av medlemmene avga stemme, det er en liten oppgang fra forrige oppgjør. Årets lønnsoppgjør i kommunesektoren gav solide løft særlig for lavlønte og fagarbeidere. Det gav også en løsning på AFP-ordningen som blir minst like god som i privat sektor. AFP var det elementet som var mest debattert i dette lønnsoppgjøret, men også her har altså Fagforbundets medlemmer i kommunene sagt et rungende ja.

– Forskjellene er for store

Klar tale fra folket: Forskjellene er for store mellom fattig og rik i Norge. Det går fram av en undersøkelse gjennomført av meningsmålingsinstituttet Sentio for Fagforbundet og Nationen. Undersøkelsen består av et landsomfattende, representativt utvalg på 1800 personer over 15 år.

En av fire av de spurte sier seg helt enig i at det er blitt for store forskjeller mellom fattige og rike i Norge. Nesten seks av ti har svart syv eller mer på en skala fra en til ti, der ti der ti betyr at man er helt enig i påstanden.

– Dette er veldig klare svar. Når man har en såpass sterk retning i spørsmålsstillingen og en så stor grad av enighet, er det tydelig at likhetstanken er sterkt forankret i folket, sier seniorrådgiver Robert Ekle i Sentio.

Flere fattige

– Det er veldig bra at så mange er bevisste på dette, for det er ikke tvil om at man har en masse å gjøre. Skillet mellom fattig og rik øker i Norge. Statistisk sentralbyrå publiserte nylig tall som viser at vi fikk 10.000 flere fattige etter det første året med rødgrønn regjering, sier nestleder Gerd Kristiansen i Fagforbundet.

Kommunene har nylig vært gjen- nom et tariffoppgjør der Fagforbundet fikk gjennomslag for sitt krav om en lavlønnsgaranti på minst 300 000 kro-

ner i årslønn på topp til alle i stillinger uten krav til utdanning. Nestlederen ser undersøkelsen som et tegn på at Fagforbundet har sterk støtte i befolkningen for intensjonen bak sin politikk.

– Samtidig kan man jo spørre hvorfor vi driver og kjører lønnsoppgjør som vi gjør, at vi går med på lokal lønnsdannelse som skaper avstander. Vi har vært med på å bygge opp en del systemer i dette landet som skaper disse kløftene. Fagforbundet jobber for å påvirke dette, men en del av systemene har vi jo blitt presset inn i, sier Kristiansen.

By og land, kvinne og mann

Det går fram av undersøkelsen at menn er noe mer tolerante overfor forskjeller på fattig og rik enn kvinner. Forskjellen er derimot små mellom offentlig og privat ansatte. Robert Ekle i Sentio forklarer at det er en tendens til at offentlig ansatte er mer kritiske til forskjellene. Tendensen er ikke stor nok til at den er signifikant, det vil si stor nok til å være relevant i statistisk sammenheng.

Gerd Kristiansen, nestleder i Fagforbundet

FOTO: TROND ISAKSEN

Bosatte på landsbygda er de mest kritiske til forskjellene, mens osloboere er minst kritiske.

En utfordring

De som ønsker et samfunn med små økonomiske forskjeller, kan derimot bekymre seg over disse tallene: De yngste er langt mer tolerante overfor forskjeller enn de eldre. Skepsisen til forskjeller minker for hver aldersgruppe, og dem under 30 er som gjennomsnitt knapt enige i at forskjellen mellom fattig og rik er for stor.

Uttrykt som et standardisert gjennomsnitt der 0 er helt uenig og 100 er helt enig er 71 prosent av de over 60 år er enige i påstanden, mens tallet bare er 55 for dem under 30.

Gerd Kristiansen medgir at tallene ser utfordrende ut. Svaret hennes er organisering.

– Jeg tror det er veldig viktig å være bevisst på ungdomsorganisering, sier Fagforbundets nestleder.

EVEN TØMTE |

De 45 personene som stilte på det åpne sykehusmøtet i Harstad i slutten av mai, fikk seg en vekker. De færreste gikk fra møtet uten å være overbeviste om behovet for en ny økonomisk retning for sykehusene.

Prossessor Bjarne Jensen, Høgskolen i Hedmark, revisor og rådgiver Fanny Voldnes fra LO og politisk rådgiver Unni Hagen fra Fagforbundet, sammen med den lokale overlegen fra sykehuset i Harstad, Richard Slubowski klarte å snakke økonomi sånn at vi vanlige dødelige forsto.

LO i Sør-Troms og Fagforbundet ved UNN Harstad hadde henta inn dyktige foredragsholdere.

Trioen Jensen, Voldnes og Hagen har det siste året reist landet på kryss og tvers med budskapet sitt; å drive sykehusene etter forretningsprinsipper i stedet for forvaltning gir et feil bilde av økonomien i sykehusene. De framstår som rene konkursbo, noe de i realiteten ikke er.

Øko-epileptisk anfall

– Sykehusreformen har vært et økonomisk- epileptisk anfall. Vi har brukt mye penger, men fått lite igjen, sa overlegen fra Harstad sykehus, Richard Slubowski. Han ønsker

Rådgiver Unni Hagen, leder av Fagforbundet Harstad, Randi Steinli Pedersen og revisor og politisk rådgiver i LO, Fanny Voldnes informerte medlemmer og politikere om om hvorfor situasjonen er som den er i norske sykehus.

en ny sykehuspolitikk og en grundig evaluering av sykehusreformen.

– Hva har vært riktig og har gått feil? Så lenge vi ikke kjenner tabbene, gjør vi dem om og om igjen. Reformen har ført til et kaotisk liv av endringer, uten analyser og ingen oppsummering av hva vi har vunnet eller tapt, sa Slubowski.

– Vi flatter oss ikke med helsetjenester i Norge. Fra 2002 og fram til nå har vi brukt stadig mindre på helse. Vi ligger sånn ca midt på treet når vi ser på stor del av verdiskapningen vi bruker på helse. OECD lager sånne sammenlikninger, fortalte økonomiprofessor Bjarne Jensen.

Han forklarte hvorfor forretningsprinsippene ikke egner seg for sykehusene.

– Det vi gjør i offentlig sektor er jo alt det vi ikke synes egner seg for forretningsprinsippene, sa Jensen, og viste hvordan forretning skal føre til overskudd, mens forvaltning skal føre til gode tjenester til innbyggerne.

Ifølge Jensen ville sykehusene vært drevet med overskudd hvert år, dersom de hadde vært drevet etter samme regnskapsprinsipper som kommunene.

Nedbygging som mål

Revisor Fanny Voldnes dokumenterer sine påstander nøye. Hun hevder at hel-

seforetakene er bygd opp etter konsernmodellen med morselskap og underselskap. Morselskapet bestemmer hvilke økonomiske rammer lokalsykehusene skal ha. Hun hevder at de sakte med sikkert blir bygd ned innenifra. Avdeling for avdeling, eller oppgave for oppgave blir fjernet fra lokalsykehuset og til slutt er det bare skallet igjen.

– Det vi trenger innenfor sykehusområdet er mer politisk styring og sunn fornuft, sa Fanny Voldnes.

– Dagens krise er en villet krise, sa Unni Hagen da hun entret talerstolen.

– Situasjonen i spesialisthelsetjenesten er uoversiktlig. Systemet styrer utviklingen av befolkningens helsetjenester. Nå trengs det modige politikere som tør å ta oppgjør med et umulig styringssystem. Med dagens foretaksorganisering og nytt forretningsmessig økonomistyringssystem har politikerne satt seg selv på side- linja. Utviklingen går i motsatt retning av Soria Moria-erklæringen. Vi trenger en forpliktende nasjonal helseplan hvor sykehusstrukturen ligger fast, sa Unni Hagen.

KARI-SOFIE JENSSEN | kari.sofie.jenssen@fagforbundet.no

– Er du fornøyd med de første fem årene med Fagforbundet og det gjennomførte tariffoppgjøret?

Kåre Åsnes, vaktmester og leder av Seksjon samferdsel og teknisk i Førde

Ja, jeg er fornøyd. Jeg kom i sin tid fra Fellesforbundet, men har vært med i Fagforbundet fra starten. Vi var helt klare for streik i år, men det er veldig bra at oppgjøret kom i havn uten. Det er et godt oppgjør, men likevel ville jeg hatt rundt 30 000 mer i det private som bilmekanikere.

Aud Skålvik, assistent SFO og plassstillingsvalgt ved Flatene skole og SFO

Som medlem har jeg ikke merka så veldig forskjell etter samorganiseringen av forbundet. Noen var redde for at vi skulle bli for store, eller drukne i helsearbeidere. Det har ikke skjedd. Seksjonsinndelinga har vært super. Vi veit hvem som har hovedansvar for oss. Det er et godt oppgjør, men jeg synes det er et veldig langt sprang fra 10 til 20 års ansiennitet. Det blir enda bedre når jeg er ferdig med fagbrevet som barne- og ungdomsarbeider.

Bjørn Hatlelid, leder av Fagforbundet Førde

Vi har hatt fem år med god utvikling. Jeg kunne nok ønska meg mer aktivitet i seksjonene. Det er spennende at det yrkesfaglige biten er styrka etter at vi etablerte Fagforbundet, og vi har plass til alle, som folk fra private barnehager, e-verk, brann og helse. Nå har vi slått kreftene sammen og bruker all tid på medlemmene, i stedet for å konkurrere om medlemmene. Tillitsvalgtopplæringa for eksempel er blitt så bra at det ikke er noe problem å få folk til å delta.

Marita Sæther, sykepleier og plassstillingsvalgt på Førde Helsetun

Jeg melde meg inn i Fagforbundet i 2003 i Tromsø, etter at jeg flytta hit har jeg blitt med her og er like fornøyd. Fagforbundet er synlige. Jeg har vært organisert andre steder tidligere, men ikke vært aktiv. I Fagforbundet blir en aktivisert. Det er ikke så mange sykepleiere i Fagforbundet, men det er stadig økende, blant annet her i Førde. Jeg er veldig fornøyd med oppgjøret, men jeg kunne tenke meg en lenger lønnstige.

NYHET

TEKST: BRITT AASEGG/GEIRMUND JØR

Det bores etter vann, graves og støpes i Huambo i Angola. Resultatet av tre års innsats fra nærmere 8 000 av Fagforbundets medlemmer viser seg. Fagforbundets barneby er under bygging.

Til sammen har Fagforbundets medlemmer samlet inn nærmere 19 millioner kroner blant de siste tre årene. Det er nok til å bygge en barnebyen. Det er også nok til å gi håp til generasjoner av barn som trenger et nytt hjem i Angola.

Under bygging

Nå settes selve barnebyen opp. Det har tatt lang tid og kostet mye penger å komme dit vi er nå. På grunn av mangel på veier, håndverkere og materialer har byggingen blitt dyrere enn antatt. Byggingen er finansiert, ikke driften. På landsstyremøtet i juni ble det enighet om å be de ulike organisasjonsleddene ta ansvar for den videre driften av hver sin del av barnebyen. Målet er at fagforeninger og fylkeskretser skal ta forpliktende ansvar for eksempel en bygning eller en virksomhet.

Initiativet

I 2004 var lokale representanter fra Fagforbundet i Oslo Sporveier på besøk under åpningen av barnebyen i Murmansk; en barneby de selv hadde vært med på å finansiere. Møtet mellom de tillitsvalgte i Oslo Sporveier og lokalbefolkningen, barna i barnebyen og SOS-mødrene, bekreftet ikke bare at det økonomiske bidraget var sårt trengt – det fostret også et ønske om å bidra mer.

På landsmøtet i 2005 ble det vedtatt å inngå en samarbeidsavtale med SOS-barnebyer om å fullfinansiere en hel barneby i borgerkrigsrammede Angola. Gjennom månedlige trekk på opptil 200 kroner, har medlemmene av Fagforbundet samlet inn nesten 19 millioner kroner innen sommeren 2008.

Hvordan finansiere en hel barneby?

Fagforbundet er den eneste norske organisasjonen som har tatt på seg det totale ansvaret for et prosjekt. Dermed er det historisk at vi nå kan si til oss selv: Vi greide det! Vi har nådd målet.

Innsamlingsaksjonen og formålet om å bygge en hel barneby i det krigsherjede landet ble presentert i Fagforbundets interne kanaler – i magasiner, på intranett, hjemmesider og når medlemmene møt-

tes. I hver fagforening og i hvert fylke satt det engasjerte pådrivere som kontinuerlig informerte sine medlemmer og rekrutterte dem til prosjektet. Det ble utarbeidet innsamlingsmål for hvert fylke, og det ble utarbeidet oppdaterte oversikter som viste resultater fylkesvis. Å konkurrere i å hjelpe har vært en sunn øvelse, og noen av fylkene giret opp rekrutteringen voldsomt. Oslo, Agder-fylkene, Sogn og Fjordane, Nordland, Troms og Finnmark overgikk målsettingene de hadde satt seg. Troms fylke var suverent best og vervet det tredobbelte av det opprinnelige målet. Slikt blir det barneby av!

Barnebyen i Huambo

I august 2006 reiste Jorunn Johnsen og flere andre tillitsvalgte til Angola for å ta det første symbolske spadetaket på tomten hvor Fagforbundets barneby skulle bygges. Rundt den norske delegasjonen flokket det seg hundrevis av forventningsfulle, syngende barn fra nærmiljøet. Drømmen om skolegang i barnebyen satte følelser i sving i lokalbefolkningen. Inntrykkene var svært sterke også for Fagforbundets representanter, deriblant Jorunn Johnsen.

– Reisen til Angola ble en sterk opplevelse for meg. Spesielt tenker jeg på møtet med alle de foreldreløse barna og de flotte menneskene som jobbet for «vår» barneby. Den høytidelige grunnsteinsnedleggelsen satte sterke følelser i sving. Flaggene til Angola, SOS-barnebyer og Fagforbundet valet i vinden, og flere hundre barn hadde møtt frem for å ta imot «noen fra et land langt nord i verden som skal bygge en barneby». Det var uvirkelig at våre månedlige trekk på 50,-; 100,- eller 200,- ville gi en hel SOS-barneby med familiehus, skole og barnehage. Reisen til krigsherjede Angola var mer enn en stor opplevelse. Vi fikk et synlig bevis på at det nytter å hjelpe, og at vi hadde gjort rett i å støtte SOS-barnebyer. Den arbeidsgleden og kjærligheten som barnebymødrene utstrålte inspirerer meg. Mitt engasjement vil fortsette, forklarer Jorunn Johnsen, tillitsvalgt for Fagforbundet i Troms.

Fagforbundets barneby i Angola vil

Realiserer drømmen

bestå av 12 familiehus, en skole med kapasitet til 600 barn, og en barnehage med plass til 100 barn. Fagforbundets barneby gir trygge oppvekstvilkår, skolegang og håp til flere generasjoner med barn i Huambo.

– Initiativet til Fagforbundets barneby i Angola, kommer fra våre egne tillitsvalgte. Vi er stolte av medlemmene våre som engasjerer seg i arbeidet for foreldreløse barn, og støtter dette prosjektet. Fagforbundets kjerneverdier er omtanke, samhold og solidaritet, verdier som er svært synlige i våre medlemmers arbeid for, og bidrag til byggingen av barnebyen i Angola. Det handler om å løfte i flokk, slår 2.nestleder i Fagforbundet, Gerd Kristiansen fast.

Nesten uvirkelig

– Det har vært en lang vei fra tanke til prosjektet endelig er i ferd med å bli en realitet, sier Stein Guldbrandsen i forbundets arbeidsutvalg. Stein har vært en av mange drivere i arbeidet med å samle oppslutning om prosjektet.

Fagforbundet er også i gang med et oppsøkende prosjekt i slummen i Huam-

bo. Lokalsamfunnsprogrammet eller «The Family Strengthening programme» er et forholdsvis nytt tilbud fra SOS-barnebyer. Målet er å hjelpe familier som av ulike grunner ikke kan flytte til en barneby. Det dreier seg om familier der barna har mistet en eller begge foreldre, familier som bare består av barn og som drives av eldre søsken, eller i familier der den voksne er alvorlig sjuk.

Mange av disse familiene greier seg dersom de får hjelp. I en familie som drives av en bestefar eller bestemor med kanskje over ti barn, sier det seg selv at det er veldig viktig å støtte opp om den voksne slik at hun eller han orker å drive familien. Det samme gjelder familier der den voksne pårørende er alvorlig sjuk. Kan vi bidra til at mor eller far overlever, er det bedre for barna enn noen barneby noen gang kan bli. De barnedrevne familiene trenger hjelp til mat, skole, tak over hodet og andre grunnleggende behov. Det vil de få gjennom lokalsamfunnsprogrammet som er en del av Fagforbundets barneby i Angola.

FOTO: SOS-BARNEBYER, ANGOLA

Solbrent i Stavern

Årets ungdomskonferanse:

Brennhete og lærerike dager i Stavern. Leder for Fagforbundet Ungdom, Linn Hemmingsen, er strålende fornøyd. I åpningstalen varslet hun et ungdomsopprør hvis ikke regjeringa følger opp ungdomsgarantien. Ungdommen har gjort seg bemerket både politisk og organisatorisk. Blant oppnådde saker er lovfesta rett til lærlingplass. – Vi har som mål at 10 % av medlemmene skal være under 30 år innen landsmøtet til neste år. Denne aldersgruppa øker mest, og vi er godt i rute med en ungdomsandel på over 9%, konstaterer Hemmingsen.

Inspirasjonskilde: «Ingen klassekamp uten kvinnekamp – ingen kvinnekamp uten klassekamp!» Gerd Liv Valla var tilbake på talerstolen. – Hun har betydd mye for kvinnekamp og feminisme. For meg har hun stor symbolsk betydning. Det var godt å se henne igjen, som den gode motivatoren hun fremdeles er for oss, sier leder i Fagforbundet Ungdom, Linn Hemmingsen.

Foto: Bente Bjer

Tankevekkende mur: Fire representanter fra fagbevegelsen i Palestina var også til stede. Under en workshop ble muren i Palestina gjenskapt, og alle fikk spraye egne slagord på den. Ved den 40 meter lange muren var det et checkpoint med «israelske soldater». For å komme forbi, måtte alle stå i kø og gjennomgå et trakasserende forhør.

Foto: Susanne Kristensen

Menneskebøker: Norsk Folkehjelp avholdt Menneskebibliotek, med en boksamling bestående av hiv-smittede, kvinner med hijab, en blind, en flyktning og en som har gått igjennom kjønnsbekreftende behandling. Deltakerne fikk lære mer om mennesker en sjelden har kontakt med, men ofte har meninger om. – Dette gjorde voldsomt inntrykk på mange, og gjør at du blir klar over dine fordommer, sier Linn Hemmingsen.

Fagforbundets Barneby

Fagforbundets barneby i Huambo skal bli litt annerledes enn en standard barneby. Tomta til barnebyen ligger ca 4 kilometer utenfor bykjernen, dette er imidlertid planlagt som et nytt boligområde i Huambo og vil ha et bymessig preg når området er ferdig utbygget. I stedet for å bli et inngjerdet område, skal barnebyen utgjøre et kvartal i boligområdet. Det skal ikke skille seg ut på noen måte. Dermed skal det bli lettere å integrere barnebybarna i dagliglivet i Huambo.

Prosjektets omfang

- 12 familiehus
- 120 barn
- Barnehage for ca 120 barn. Barn fra Family Strengthening programme
- Skole: Antall elever ved full kapasitet: 600. Barn fra Family Strengthening Programme

Family Strengthening Programme (FSP)/Sosialsenter

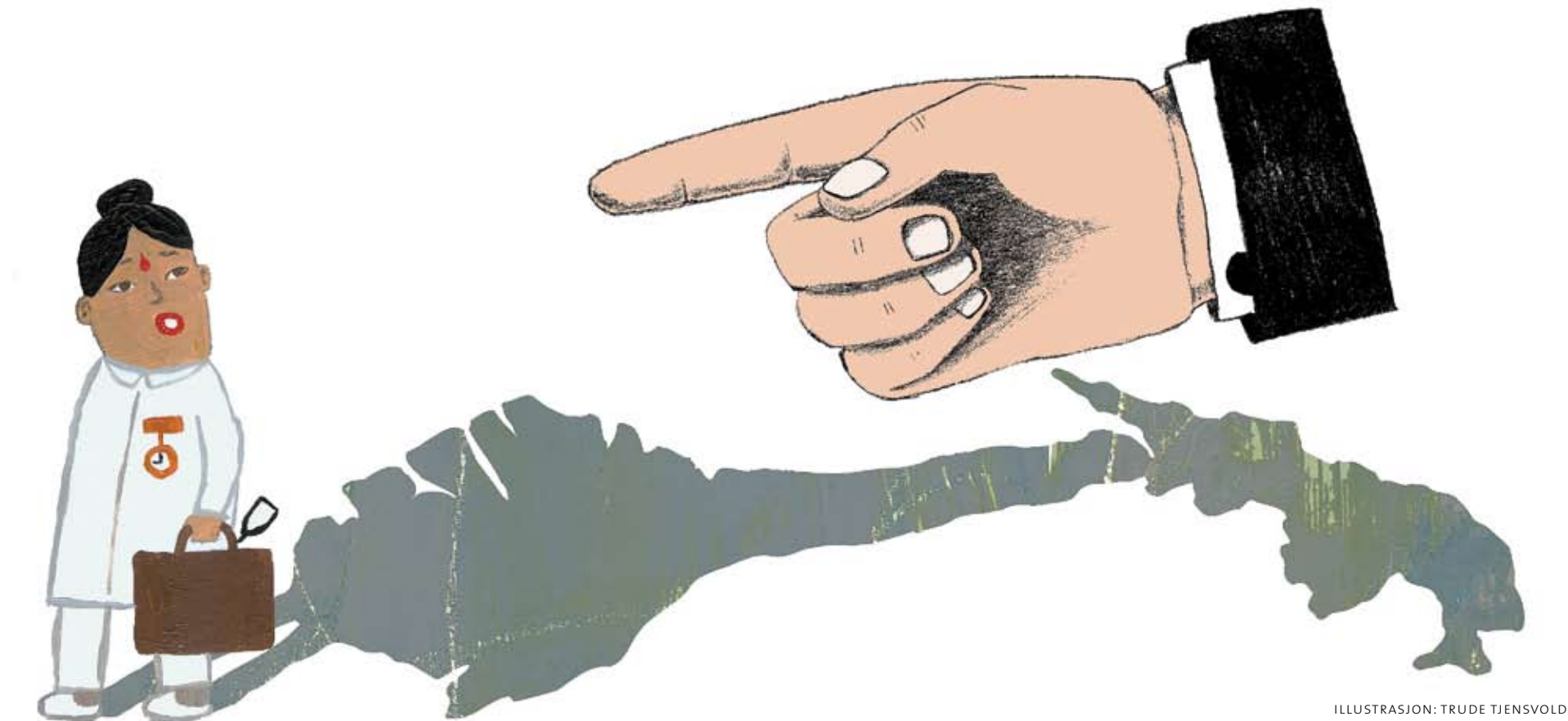
SOS-barnebyers sosialsentre som har

barn og familier utenfor barnebyen som brukergruppe, har utviklet seg fra å drive en institusjonalisert virksomhet i et bygg, til å arbeide ute i de enkelte lokalsamfunn. Dette har vist seg å være effektivt på alle måter: Blant annet utvikles det et nettverk av frivillige som er tilknyttet FSP. Senteret for virksomheten blir utenfor barnebyen. Målsettingen med FSP er å støtte svake familiestrukturer (barneledede og bestemorledede) slik at de kan bli selvgående.

Medisinsk klinikk

Det er planlagt en medisinsk klinikk, men vi har valgt å utsette den detaljerte planleggingen. Et offentlig klinikktilbud skal bygges i nærheten av fagforbundets barneby. Det er fornuftig å avvente dimensjonering av egen klinikk til en ser mest mulig av hva det offentlige Angola gjør. Derfor blir også klinikken noe av det siste som bygges.

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TJENSVOLD

Foto: Privat

ANITA RATHORE
OMOD

KOMMENTAREN

Heller én inder i hånda enn 12 på taket

TIDLIGERE I ÅR kunne NRK og Gjengangeren fortelle om Anita Wilhelmsen Rani fra India som etter 6 år i Norge mistet sin oppholdstillatelse, fordi ekteskapet hennes med norsk borger hadde opphørt etter 2,5 år. Rani har de senere år jobbet som helsearbeider i Horten kommune, og står nå i fare for å bli utvist til India. Ordføreren og Fagforbundet lokalt gir henne sin støtte.

SAMTIDIG OPPLÆRES 12 INDISKE SYKEPLEIERE I NORSK i India av utsendte medarbeidere fra Manpower. Norge trenger flere helsearbeidere, og da må vi dra til utlandet. Vi spør: Hva er forskjellen mellom disse indiske kvinnene? Hvorfor skal det ikke være mulig å søke om arbeidstillatelse herfra? Er det virkelig en stor krise at en inder som kan norsk og er godt bevandret i det norske kulturlandskapet fortsetter å jobbe i Norge? Hva står egentlig i veien for det? Det viser seg for øvrig at når man lykkes med å skaffe arbeidskraft fra utlandet får man også ofte en opplæringsutfordring. Hvordan kan man se disse situasjonene i sammenheng?

HØYESTERETT STADFESTET 14. MAI I ÅR at Sandefjord kommune brøt loven da de ikke umiddelbart sa opp kurderen Sabah Magid fra sin jobb da han fikk avslag på søknad om permanent opphold i landet. Fra sitt ståsted skriver Fagforbundet – Sandefjord på sin hjemmeside at «Utvisningsavdeling i UDI har sagt at det ikke er aktuelt å tvangssende Sabah ut av landet så lenge situasjonen i Irak fortsatt er ustabil. Sandefjord kommune har vært tydelig på at den har behov for den kompetansen Sabah innehar». Også her står statens og kommunens interesser opp mot hverandre.

OMOD FÅR ØKENDE HENVENDELSER fra lokalpolitikere, fagforeninger og arbeidsgivere som har engasjert seg i saker som de til Magid og Rani. Disse forskjellige aktørene er engasjert i hver sin sak på lokalt plan. Kanskje vet man om hverandre, kanskje ikke.

I forlengelsen av dette engasjementet lokalt ser vi et behov for en mer bredbasert koordinering av arbeidet. For dette handler ikke bare om mange enkeltindividers møte med utlendingsloven. Alle disse enkeltsakene må også ses på sammen i et strukturelt perspektiv i lys av kommunal-, arbeids- og velferdspolitiske hensyn.

PÅ HVILKEN MÅTE kan fagforeningene jobbe strukturelt og bredere med disse problemstillingene som de allerede i noen tilfeller er engasjert i? Faktum er at vi trenger kvalifisert arbeidskraft. Faktum er at vi har enkeltpersoner i kommune-Norge som er kvalifisert og som gjerne vil arbeide, men som ikke får mulighet til det. Når disse sakene utelukkende får leve et utlendingspolitisk liv taper kommunen, arbeidsgiver, arbeidstaker og nærmiljøet kommunen skal betjene. I tillegg til å slå ring rundt medmennesker i nærmiljøet trenger kommune-Norge å utfordre statens til tider klønete og uforståelig utlendingspolitikk.

HVA ER STATSRAÐ HANSENS ANSVAR etter uttalelsen om at han vil gjøre alt for å sysselsette kvalifiserte arbeidstakere som allerede befinner seg i landet før man henter den samme arbeidskraften i utlandet?

7000 har krav på kortere uke

Her er sommerens utfordring til tillitsvalgtapparatet: Omtrent 7000 medlemmer har krav på kortere arbeidstid, og kan også ha krav på etterbetaling av lønn. Det gjelder de som jobber deltid i to stillinger – en i turnus og en på dagtid. De skal lønnes etter turnustid for hele arbeidstiden. En fersk dom i arbeidsretten innebærer etterbetaling av lønn for svært mange lavtlønnede, særlig kvinner. Fagforbundet har vunnet fram i en sak som mange trodde det var umulig å vinne. FAFO-forsker Krisitine Neergaard ble engasjert for å gå gjennom kjønns sammensetningen i såkalte kombinasjonsstillinger (flere deltidsstillinger i en kommune). Tallenes tale var klar; Minst 7000 personer jobber i slike stillinger, 80 prosent kvinner og 20 prosent menn.

– Mange deltidsarbeidende har spedd på arbeidstiden med å ta ekstravakter på dagtid. Hittil har det vært lønnsomt for kommunene, det er det ikke lenger. Dommen betyr at

kommune-Norge må rette opp denne urettferdige lønnsforskjellen, sier Fagforbundets advokat Hans Christian Monsen.

– Saken har pågått siden tidlig på nittitallet. LO tok ut stevning for arbeidsretten i 1998. Stevningen ble trukket og man satte i gang flere saker om dette i det vanlige rettsapparatet. Disse endte med tap for arbeidstakerne. Mot slutten av 2003 ble den såkalte Aarekolsaken anket til Høyesterett, som nektet å slippe anken inn på grunnlag av alternativet i gamle tvistemålsloven § 373 om at den *åpenbart ikke kunne føre frem*. LO tok ut ny stevning for Arbeidsretten i 2005 for å få de tariffrettslige og likestillingsrettslige spørsmål prøvet i sin fulle bredde.

Nå har LO/Fagforbundet fått medhold. Der arbeidstakere har flere deltidsstillinger i en kommune (hos samme arbeidsgiver) eller utfører ekstraarbeid for kommunen i tillegg til deltidsstilling, skal samlet ukent-

lig arbeidstid vurderes under ett. Timelønnen påvirkes av samlet ukentlig arbeidstid etter som ukelønna skal være den samme uavhengig av arbeidstidsordning. Resultatet har også betydning for innslagspunktet for overtid.

Eksempel; Dersom du jobber halv stilling på pleieavd med fast arbeidstid hver tredje søndag og halv stilling dagtid renhold, så er den totale arbeidstida for hele arbeidsforholdet 35,5 timer. Du har krav på timelønn for 35,5 times uke i hele arbeidsforholdet (også på dagtid renhold) fordi du oppfyller minstekravet (arbeid hver tredje søndag) for 35,5 times uke i Hta § 4 pkt 4.22. Du skal ha overtid for arbeid utover 35,5 t. pr uke. Tilsvarende er det hvis du utfører ekstraarbeid utover turnusstillingen, eller flere deltidsstillinger samlet fyller kravene i pkt 4.22.

Etterbetaling
Dommen er prinsipiell, og gir i utgangspunktet alle arbeidstakere som

har jobbet i slike kombinerte stillinger et krav på etterbetaling. Dommen dekker tariffperiodene 2002–2008, og viser at kommunene, i tråd med KS tariffforståelse, har praktisert feil avlønning for disse deltidsansatte. Tillitsvalgte bør derfor gå til kommunene og kreve at de etterbetaler det de har betalt for lite i disse årene. Men etter Arbeidsrettens praksis er det vanlig at etterbetaling ikke idømmes lenger tilbake i tid enn til det tidspunkt tillitsvalgte først reiste tvist/fremmet krav lokalt. Hvis en kommune påberoper denne praksisen vil det være vanskelig å gå i mot en slik avkortning. Kommunene kan også finne på å påberope den alminnelig foreldelsesfrist på tre år etter foreldelsesloven. I så fall bør det aktuelle kompetansesenter kobles inn for å se nærmere på saken. Uansett må kommunene i det minste foreta korrekt betaling til arbeidstakere i kombistillinger fra dommen falt 15. mai i år, sier Hans Christian Monsen.

KORT SAGT

Lokalforhandlingene i KS-området

Bjørn Willumsen, leder for Fagforbundet Tromsø Kommune avd. 177, har skrevet til Oss tillitsvalgte om forholdet mellom sentrale og lokale forhandlinger. Vi fikk et veldig bra oppgjør for de store gruppene av våre medlemmer, assistenter/arbeidere og fagarbeidere med 10 års ansiennitet eller mer. All honnør til Fagforbundet på alle plan for dette resultatet! Vi kommer likevel ikke unna å rette et skarpt søkelys på lokale forhandlinger, hvor potten i år er på hele 1,6 %. Etter det vi kan se, forsvinner nå de personlige tilleggene som medlemmer fikk i de lokale forhandlingene høsten 2006, slik at noen bare får ned mot 2,5 % lønnsøkning i år.

De lokale marerittene av noen «forhandlinger» som fagforeningene og arbeidsgiver enda en gang skal slite seg gjennom handler altså ikke om annet enn å kives om et forskudd på neste hovedoppgjør for enkelte av våre medlemmer. For da salderes disse lokaltilleggene som en del av resultatet der

Hvem har funnet opp dette systemet? Fagforbundet er mot lokale forhandlinger,

og det er bra. Men hvorfor «kjøper» våre forhandlere dette opplegget, gjennom å anbefale det – også i dette oppgjøret.

Fagforbundets forhandlingsutvalg bør se nærmere på disse forholdene, og be om en ekstrarunde med arbeidsgiver, med sikte på å få til en protokolltilførsel om at personlige tillegg gitt i de lokale forhandlingene skal komme på toppen av (i tillegg til) de sentralt tilståtte lønnstillegg.

Kjent problem

I dette oppgjøret krevde Fagforbundet/LO Kommune at alle midler skulle fordeles sentralt. Det fikk vi ikke gjennomslag for. Potten på 1,6 % er stor, men heving av minstelønningene, at vi når 300 000 og har sikret regulering av dette beløpet – samt et høyt generelt tillegg – neste år og kompensasjon for spesial-/tilleggsutdanning gir de fleste medlemmer god økonomisk uttelling. AFP er på plass og vi har gode føringer på offentlig tjenstepensjonsforhandlinger neste år. Derfor anbefalte forhandlingsutvalget meklingsforslaget.

Problemet med at lokale lønnstillegg blir spist opp av sentrale minstelønnshevinger, er en uakseptabel svakhet ved lønns- og forhandlingssystemet. Det er likevel ikke noe som hindrer at en lokalt eller sentralt blir enige om at lokale tillegg skal komme på toppen/flyte oppå, men det er vanskelig å få arbeidsgiver med på dette.

Det er nedsatt et utvalg for å evaluere lønns- og forhandlingssystemet. Systemet ble innført i KS i 2002-oppgjøret, samtidig med at sykehusreformen ble vedtatt og iverksatt. Der ble et tilsvarende system etablert i 2002 med tilpasninger til NAVO (nå Spekter) sin avtale-/forhandlingsstruktur. Etter 6 års virketid for dette systemet, mener vi at det er nødvendig med en evaluering av blant annet de svakhetene du tar opp. Vi må få alternativer, der eventuelle lokale tillegg må være pensjongivende og komme på toppen av den enkeltes grunnlønn.

Jan Helge Gulbrandsen

(Begge innleggene er forkortet.)

Busstreik i Trondheim

Sør-Trøndelag fylkeskommune går inn for at busstrafikken i Trondheim settes ut på anbud. Det er klart etter at representantene i Arbeiderpartiets gruppe går inn for anbud. Det førte til stillestående busser da Buss- og sporveisbetjeningens forning i Team Trafikk gikk ut i streik mot forslaget. Fagforbundet organiserer flertallet av bussjåførene i Team Trafikk, som driver tilbudet i dag.

Uretturnerbar...

er navnet på en utstilling som vil synliggjøre en av de mest marginaliserte gruppene i Norge: Såkalt ureturnerbare eller legeværende asylsøkere. De har ingen stemme og ikke noe ansikt i offentligheten. Seks fotografer har møtt ti ureturnerbare

som har vært her i åtte år eller mer. Utstillingen er arrangert av bl.a Norsk Folkehjelp, NOAS, Antirasistisk senter. Ønsker du å se bildene, eller sette opp utstillingen, kan du gå inn på www.ureturnerbar.no.

Sommerjobb og arbeidskontrakt

Det er sommerferie og mange unge skal inn i sin første sommerjobb. Både som tillitsvalgte og som foreldre er det vår oppgave å sørge for at «ferskingene» i arbeidslivet ikke utnyttes.

AML legger til grunn at det skal inngås en skriftlig arbeidskontrakt uavhengig av lengden på arbeidsforholdet. I arbeidskontrakten skal det gå fram blant annet avtalt lønn, ferie og feriepenger, arbeidssted, pauser, oppsigelsesfrister, lengde og plassering av daglig og ukentlig arbeidstid. Sørg for å få en skriftlig arbeidskontrakt! Forslag til arbeidskontrakt kan lastes ned på www.arbeidstilsynet.no

Hva med opplæring?

Du har krav på opplæring. Det er arbeidsgivers plikt å påse at slik opplæring finner sted og opplæringen skal være lønnet. Dersom det er påbudt å bruke verneutstyr i jobben skal arbeidsgiver både skaffe og betale utstyret for deg.

Ikke jobb svart!

Jobber du svart mister du rett til blant annet feriepenger, ar-

beidsledighetstrygd, sykepenger, pensjon og yrkesskadeforsikring! svart arbeid er ulovlig, derfor kan ingen hjelpe deg hvis noe skjer deg. Hvis du tjener mindre enn 39 997 kr i året kan du bruke frikort. Frikort er et skattekort som viser arbeidsgiver at det ikke skal trekkes skatt.

Hva har du krav på i lønn?

Det finnes ikke noen lovfestet minstelønn i Norge. Det betyr at lønn i utgangspunktet er opptil deg og din arbeidsgiver å bli enige om. Avtalt lønn skal komme fram av arbeidskontrakten. Hvis du er organisert og jobber i en virksomhet som har tariffavtale er du garantert en minstelønn gjennom tariffavtalen. I kommuesektoren sikrer avtaleverket en minstelønn for unge arbeidstakere. Tariffavtalen sikrer deg i tillegg den femte ferieuka, ekstra betaling ved overtid og tillegg i lønn for arbeid på kveld, natt og i helger for å nevne noen av fordelene.

Hva med arbeidstid og overtid?

Arbeidsmiljøloven legger til grunn at normal arbeidstid ikke skal overstige 9 timer om dagen og 40 timer i uken. Hvis det arbeides utover dette er det overtid, og da skal det utbetales overtidstillegg på minst 40 prosent i tillegg til lønn. I virksomheter med tariffavtale er arbeidstiden 37,5 timer pr uke. Her utbetales det minst 50 prosent, og opptil 100 prosent, i overtidstillegg etter normal arbeidstid.

Husk lønnsslipp!

Du skal ha en skriftlig avregningsoppgave, også kalt lønnsslipp, i forbindelse med lønnsutbetaling. Lønnsslippen skal inneholde informasjon om utbetalt lønn, beregningsgrunnlaget for feriepenger og eventuelt trukket skatt. Ta vare på lønnslippen din, den er ditt skriftlige bevis på at du har trukket og betalt skatt. Hvis arbeidsgiver ikke benytter lønnsslipper kan det være et tegn på at det foregår svart arbeid. Vær derfor påpasselig med lønnsslipp!

Når skal jeg ha pause?

Du har rett til minst en hvilepause hvis du jobber mer enn 5 timer om dagen. Har du 8 timers arbeidsdag skal du ha minst en halvtimes pause i løpet av dagen. Hvis du ikke kan gå fra arbeidsstedet i spisepausen, skal spisepausen regnes som en del av arbeidstiden. Det betyr at du skal ha betalt for pausen. Dine pauser skal fremgå av arbeidskontrakten.

Du har krav på skriftlig sluttattest!

Du har krav på skriftlig sluttattest når du slutter i jobben. Sluttattesten skal inneholde informasjon om arbeidstakers navn, fødselsdato, hva arbeidet har bestått i og om arbeidsforholdets varighet. Du kan i tillegg be om en mer utførlig attest. Ta vare på sluttattesten den kan være viktig når du skal søke på nye jobber.

Fagforbundet siden sist

■ Landsstyret 12.06: Fagforbundet støtter Tine-arbeidernes rettferdige streik for å beholde opparbeidede rettigheter i forhold til pensjon og pensjonskasse. Tine-arbeiderne har i dag både forhandlingsrett og medbestemmelsesrett i forhold til pensjonsordningen sin og pensjonskassen. Dette ønsker arbeidsgiverne, Landbrukets arbeidsgiverforening LA, å fjerne. Derfor gikk Tine-arbeiderne til streik, heter det i støtteuttalelsen.

■ Fagforbundet har nådd det garanterte beløpet på 18 millioner til barnebyen vår i Angola. På landsstyremøtet i juni ble det bestemt at vi skal prøve å finne alternative måter som gjør at fagforeninger, fylkeskretser og enkeltmedlemmer fortsatt kan støtte bygging og drift av barnebyen.

■ SST og Frisørenes Fagforening har lenge arbeidet med konseptet Grønn Frisør. Dette er i samarbeid med flere statlige institusjoner, frivillige organisasjoner og stiftelser og samarbeid over landsegrensene. Målet er å få til en fire-fem kvalitetsavtaler i løpet av inneværende år.

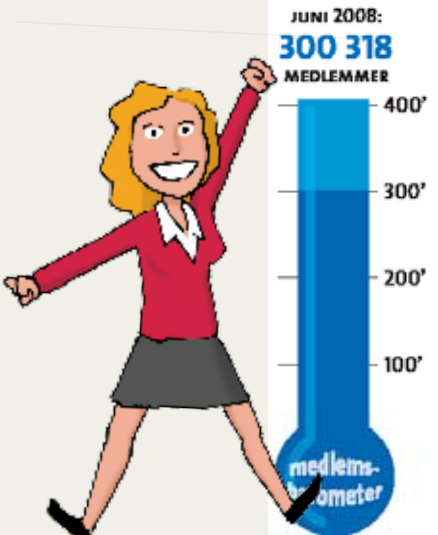
■ Landsstyret i Fagforbundet vedtok en fortsatt støtte til det palestinske folket. «Uten rettferdighet, har fred og forsoning ingen sjanse. Fagforbundet støtter palestinernes rettferdige kamp for eget land», heter det i uttalelsen. Den finnes i sin helhet på nettet.

■ Arbeidsmiljøutvalget i Fagforbundet behandlet på møte 13. mai 2008 sluttrapport fra arbeidsmiljøundersøkelsen som ble gjennomført våren 2006. Rapporten er sendt alle ledere med personalansvar, med oppfordring til å behandle den i de respektive avdelinger.

■ Fagforbundet krever at det politiske flertallet i Trondheim bruker makta til å rekommunalisere Trondheim Renholdsverk og å ta Retura tilbake som kommunalt foretak. Dette ble vedtatt av landsstyret i juni.

■ Landsstyret i Fagforbundet krever at regjeringen benytter reservasjonsretten i EØS-avtalen, for å hindre at Norge må implementere EUs tjenstedirektiv. Dette gikk ut som pressemelding den 12. juni 2008.

■ Per 19. juni er antall medlemmer oppe i 300 318. Dette er historisk rekord. Av disse medlemmene er 196 567 yrkesaktive.

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: geirmund.jor@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: nils.fredrik.hansen@fagforbundet.no
ellisiv.solskinnsbakk.selnas@fagforbundet.no
kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no
kjell.olufsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 16. juni
OPPLAG: 18 500
TRYKK: Aktietrykkeriet

FOTO: NILS FREDRIK HANSEN

Berit Hammerø

Påkleder Berit Hammerø (55) ved den nye operaen i Bjørvika er blant de modige som har valgt å revolusjonere arbeidslivet sitt i godt voksen alder. Av utdanning er hun genetisk veileder og jobbet ved Radiumhospitalet da den kreative hjernehalvdelen begynte å kreve mer oppmerksomhet.

– Nå føler jeg meg i balanse. Det er viktig å få brukt hele seg, og for meg var det godt å gå over til å jobbe kreativt. På fritiden maler jeg litt, og den rasjonelle, intellektuelle delen av meg selv får jeg bruk for i fagforeningsarbeidet. Det er mange her på huset som har allsidige bakgrunner, forteller Hammerø.

Skjørtet sank

En påkleder er organisert under kostymeseksjonen, og er også siste kvalitets-sikring av kunstnerne før de går på scenen.

– Vi jobber tidvis under hardt tidspress, og jeg får et energikick av forestillingene. Det kan herske kaos i kulissene, men sceneteppet går alltid opp. Alltid! En gang var det ei dame som mista skjørtet på scenen. Hektene var for dårlige. Men det var heldigvis under en prøve, jeg har ikke opplevd at det har gått skikkelig galt når det gjelder.

Eget kontor

I det nye operabygget har Hammerø fått eget fagforeningskontor. Her kan hun jobbe i fred den ene frikjøpte dagen i uka. I en hektisk periode har det ofte blitt mer. Men plasstillitsvalgt er hun ikke.

– Det nytter ikke å bruke et ord som plasstillitsvalgt her, da skjønner ingen hva du snakker om. Klubbleder, det er meg.

Fagforbundet organiserer rundt 200 ansatte ved Den Norske Opera.

– Jeg så behovet for formalisering og organisering av en så spesiell arbeidsplass som Operaen. Da vår tidligere klubbleder slutta, var det ingen andre som meldte seg. Som nestleder med tidligere tillitsvalgterfaring, påtok jeg meg litt motvillig jobben. I utgangspunktet tenkte jeg for ett år, men nå ønsker jeg å fortsette.

Flyttekaos

Med det nye operahuset fikk operaen en voldsom ekspansjon.

– Vi påkledere gikk for eksempel fra å være 5 til å bli 13 stykker i løpet av kort tid. I tillegg så flytta vi praktisk talt inn på en byggeplass. Gamle strukturer skulle oppløses og nye dannes. Det var ei hektisk tid.

– Dette er et hus som rommer mange

oss ny tillitsvalgt

oss@fagforbundet.no

Operagenetisk: Som jente fikk hun sitte på fanget til morfaren og sammen lyttet de til operaverk som for eksempel Aida av Guiseppe Verdi. I dag er hun siste sjekkpunkt før operastjernene får slippe inn på scenen.

følelser, og følelsesmennesker. Mange synes at bare det å få jobbe her er så utrolig at de strekker seg lenger, og finner seg i mer enn de ville gjort på andre arbeidsplasser. Det er en ekstra utfordring som tillitsvalgt på en så spesiell institusjon.

Viktig med verdighet

Mens operabygget er nytt og moderne, synes mange her at lønssystemet er gammelt og rigid.

– Stadig flere kommer inn hit med en utdanning, og systemet klarer ikke å gi dem riktig lønn. Nå jobber vi med et forslag til nytt lønnsrammesystem.

– Det er riktig å verdsette utdanning, men det er også viktig å verdsette den unike kunnskapen og realkompetansen til de som har jobbet her lenge.

Hva er det beste ved bygget?

– Det beste ved hele Operaen, det er akustikken i storsalen, svarer Berit Hammerø.

ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNES |
ellisiv.solskinnsbakk.selnas@fagforbundet.no

oss kurs & konferanser

■ 28.–29. august: Fairtrade og etisk handel

Sauda kommune og Fairtrade-kommune Sauda, i samarbeid med Fairtrade Max Havelaar og Initiativ for etisk handel, inviterer til konferanse om Fairtrade og etisk handel 28. og 29. august. Det er på tide at også offentlig virksomhet tar ansvar og ikke utnytter verdens fattige. Visjon for konferansen: «Alle kommuner blir Fairtrade-kommuner og alle kommuner stiller etiske krav i sine innkjøp.»

■ 8.–10. september: Turnusplanlegging

I Stjørdal blir det kurs for instruktører i turnusplanlegging. Tema blir hvordan legge opp undervisningen på et turnuskurs, basert på lærerveiledningen og arbeidsheftet til bruk på turnuskurs, fleksible arbeidsordninger. Søknadsfrist er 30. juli.

■ 10.–11. september: Arbeidsmiljøkonferanse i Ulvik

Årets arbeidsmiljøkonferanse er den 19. i rekken og setter fokus på etikk i arbeidslivet. Korrupsjon, ukultur og de nye reglene om varsling vil være blant temaene som blir belyste. Blant foredragsholderne er Kåre Valebrokk. Konferansen er et samarbeid mellom Fagforbundet, KS og Utdanningsforbundet.

■ 10.–12. september: Å lære – og lære bort

Pedagogikk for nye instruktører: deltakere må ha meget gode kunnskaper om organisasjonen og lov- og avtaleverk. Kurset foregår i Stjørdal og er for instruktører som ikke har pedagogisk opplæring og nye instruktører som ønsker å undervise i grunnopplæring for tillitsvalgte. Søknadsfrist er 30. juli.

■ 15.–16. september: Mangfoldig ungdomskonferanse

Fagforbundet inviterer 15. og 16. september ansatte i fritidsklubber og ungdomshus til konferanse. Tema for konferansen er at ungdom er mangfoldige – og skal ha lov til å være det. Arrangementet er et samarbeid med Ungdom & Fritid og Trondheim kommune. Mer informasjon finnes på SK-KOs nettsider.

■ 29.–30. september: For bibliotekansatte

Regjeringen har planlagt en bibliotekmelding i løpet av kort tid. Hva blir bibliotekenes viktigste oppgaver og roller i framtida? Hvordan skal vi som arbeider i biblioteket møte nye utfordringer? Konferansen er i regi av Kommunal Kompetanse og er for bibliotekansatte i Oppland, Hedmark, Akershus, Østfold og Oslo. Programmet er utarbeidet i samarbeid med Fagforbundet.

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!

oss nytt om navn | oss@fagforbundet.no

Finnmark: Ny hovedtillitsvalgt og leder for Fagforbundet Måsøy er **Ottar Kaspersen**. Han overtok 1. juni etter Geir Høvset. Kaspersen er også leder for Seksjon samferdsel og teknisk. Han er rørlegger og jobber som fagleder på vann og avløp i kommunen. I tillegg driver han egen rørleggerbedrift.

Bjørn Kristensen er blitt hovedtillitsvalgt for ambulanspersonell i Helse Finnmark, med 20% frikjøp. Han jobber som ambulansarbeider i Tana.

Steinar Hannevig pensjoneres. Han har vært leder i Kommunal Kompetanse siden juni 2001. Han kom til Kommunal Kompetan-

se fra Lier Kommune. **Hilde Klæboe** overtar som leder. Hun kommer fra KS kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon.

Avdeling 457, Buskerud fylkeskommune, har fått ny leder for Seksjon kirke, kultur og oppvekst. Han heter **Jack Hedges** og jobber som elevassistent/barne- og ungdomsarbeider ved Drammen videregående skole.

Kristin Sundby fra Oslo fritas fra vervet som landsstyreprerentant for resten av landsmøteperioden 2005–2009. Ny landsstyreprerentant blir **Arne Halaas**, mens **Hanne Hermansen** og **Jan Edvard Monsrud** er valgt som henholdsvis 1. og 2. vararepresentant for Oslo for resten av landsmøteperioden.

Fagforbundet avd. 749 Ringerike Sykehus:

Runhild Vestby, leder
May Helen Berntsen, nestleder
Karen Remmen Olsen, sekretær/
plasstillitsvalgt
Anne Brubråten, kasserer
Anders Auke, ungdomstillitsvalgt
Tove Berit Varlid, styremedlem/
plasstillitsvalgt
Heidi Hennum Lund, styremedlem/
SKKO
Unn Grete N. Jensen, styremedlem/SST
Emma Tronrud, pensjonstillitsvalgt
Clary Vist, plasstillitsvalgt

■ Nytt om navn

Send en e-post og fortell oss om tillitsvalgte som bytter jobb og tillitsverv. Send gjerne med bilde.